

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1823
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.2.2024/38
Karar Numarası : 2024/166
Başvuran : Z. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulunun 26/7/2023 tarihli ve 23 sayılı kararının kaldırılarak vize/final/bütünleme notlarının iade edilmesi talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunduğunu, 2020 yılında Yükseköğretim Kurumları Sınavı ile İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandığını, 2021 yılında Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesine yatay geçiş yaptığını, derse devam zorunluluğu olduğu için Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulu kararı ile ikinci sınıfta vize/final/bütünleme sınavlarına katılmasına izin verilmediğini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında sorumlu olduğu zorunlu ve seçmeli derslerin sınavlarına katılma istemiyle Antalya 4. İdare Mahkemesinde dava açtığını, Mahkemenin 15/6/2023 tarihli ve 2023/... esas sayılı yürütmenin durdurulması kararı üzerine sınavlara çevrim içi katılmasına izin verildiğini, 10/7/2023-23/7/2023 tarihleri arasında dokuz sınava bulunduğu ceza infaz kurumundan katıldığını, bir ders hariç bütün derslerden başarılı olduğunu, idare tarafından yürütmenin durdurulması kararına yapılan itiraz üzerine Konya Bölge İdare Mahkemesinin 7/7/2023 tarihli ve 2023/... esas sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasının kaldırılmasına karar verdiğini, bu karar üzerine 26/7/2023 tarihli ve 23 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile sınavlarının iptal edilmesine ve sınavlara ilişkin notlarının öğrenci otomasyon sisteminden kaldırılmasına karar verildiğini, Yönetim Kurulunun almış olduğu kararın kazanılmış haklara saygı ilkesine aykırı olduğunu, Yönetim Kurulunun Konya Bölge İdare Mahkemesinin 7/7/2023 tarihli kararından hemen sonra toplanmayıp kendisinin sınavlara girmesine müsaade edilmesinin hukuka aykırı olduğunu, bu süreçte sınavları geçebilmek için bir ay boyunca gece gündüz çalıştığını, çoğu zaman yemekleri bile yarım yiyerek ders çalıştığını, eksik kitaplarını tamamlamak için ailesinin birçok emek sarf ettiğini, sınavda başında durması için özel memur görevlendirildiğini, tüm bu çabalarına rağmen mağdur edildiğini, aynı koşu altında kaldığı M. P. adlı mahpusun Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okurken kendisiyle aynı durumu yaşadığını, Gaziantep 3. İdare Mahkemesinde açtığı dava üzerine Mahkemenin yürütmenin durdurulmasına karar verdiğini, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin ise söz konusu yürütmenin durdurulması kararını kaldırdığını, fakat Gaziantep Üniversitesinin M. P. adlı mahpusun kazanılmış haklarına müdahale etmediğini ve sınavlara girmesine engel olmadığını

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

iddia etmekte, Yönetim Kurulunun 26/7/2023 tarihli ve 23 sayılı kararının kaldırılarak vize/final/bütünleme sınavlarına ilişkin notlarının iade edilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Yargı yolu" başlıklı 125'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. ..."

5. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizmasındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(...)"

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)"

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte"

olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

11. Mezkûr Yönetmelik’in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Bununla birlikte başvuru, başvuranın yatay geçişle eğitimine devam ettiği Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesinde derse devam zorunluluğu olduğu gerekçesiyle ikinci sınıfta vize/final/bütünleme sınavlarına katılmasına izin verilmediği, söz konusu işlemin iptali için açılan davada verilen yürütmenin durdurulması kararından sonra başvuranın sınavlara katıldığı ancak yürütmenin durdurulması kararının itiraz üzerine kaldırıldığı, akabinde Yönetim Kurulunun sınavlar bittikten üç gün sonra başvuranın girdiği sınavların iptaline karar verdiği, aynı durumda olan başka bir mahpus hakkında Gaziantep Üniversitesinin mahpusun kazanılmış haklarına müdahale etmediğini ve sınavlara girmesine engel olmadığı iddiasıyla Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulunun 26/7/2023 tarihli ve 23 sayılı kararının kaldırılarak vize/final/bütünleme sınavlarına ilişkin notlarının iade edilmesi talebine ilişkindir.

15. Anayasa’nın 125’inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Öte yandan mahkeme kararlarının yerine getirilmemesine ilişkin 20/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun “*Kararların sonuçları*” başlıklı 28’inci maddesinde, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis etmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idare mahkemelerinde maddi ve manevi tazminat davası açılabileceği düzenlenmiştir.

16. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulunun Antalya 4. İdare Mahkemesi tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararının kesin olarak kaldırılması üzerine başvuranın girmiş olduğu sınavların iptaline karar verdiği görülmüş olup yargı kararının eksik veya yanlış uygulanması halinde başvuranın idari yargı yoluna başvurabileceği değerlendirilmektir.

17. Anayasa’nın 9’uncu ve 138’inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde

olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuramazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

19. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargıya intikal ettiği ve yargı organlarınca karara bağlandığı, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
ye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
ye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
ye